

TILLSYNS- OCH
FÖRESKRIFTSRÅDET

MÖTESANTECKNINGAR
2020-09-30 Ärendenummer
NV - 00892-20

Protokoll för möte med Tillsyns- och föreskriftsrådet

Närvarande

Ingela Hiltula, Naturvårdsverket, ordförande
Christian Haglund, Naturvårdsverket
Sara Kollberg, Folkhälsomyndigheten
Ann Lundström, HaV
Mona Strandmark, Jordbruksverket
Magnus Danielsson, Kemikalieinspektionen
Michael Öhlund, SKL
Gustav Enander, Länsstyrelsen
Lena Strömvall, Länsstyrelsen
Helena Götherfors, Södertälje kommun
Marie Becker, Miljödepartementet
Tomas Waara, Naturvårdsverket
Monika Magnusson, Naturvårdsverket, sekreterare

Tid och plats

Onsdag den 30 september 2020
Skype

1. Mötet öppnades

2. Statskontorets uppdrag gällande avgiftssystemet för tillsyn och prövning

Statskontoret redogjorde för vilka de intervjuat och tackade för de inspel och synpunkter som lämnats av myndigheterna i rådet. Avstämning kring de förslag som tagits fram ska nu ske med Naturvårdsverket och länsstyrelserna. Vecka 45 ska rapporten faktagranskas av bl.a. Naturvårdsverket. Den 16 december görs en avrapportering till miljödepartementet.

Diskussion:

- Påverkas Statskontorets uppdrag av regeringsuppdraget om tillsyn? Frågan kommer att diskuteras på morgondagens möte med Naturvårdsverket
- Svårt för rådet lämna synpunkter innan de sett förslagen.
- SKR intresserade av en gemensam plattform för avgifterna, även om uppdraget avser de statliga avgifterna.
- Finns det synergieffekter med utredningen om miljöprövning? Uppdraget om miljöprövning har inte fokus på avgifter. Men avgiftsuppdraget måste förhålla sig till miljöprövningsuppdraget.
- Avgiftsuppdraget gäller såväl tillsyn som prövning. En avgränsning har gjorts som innebär att avgifter när det gäller vattenverksamheter och omprövning av gamla tillstånd för vattenkraft inte ingår. En bokstavsutredning, som ännu inte är tillsatt, ska ta hand om de delarna.
- Bäst om synpunkter på förslagen kommer från respektive myndighet och inte från ToFR, så det blir rätt personer.

3 Föregående protokoll

Godkändes.

4. Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

5. Processen för arbetet med TVL-planer

Moa Ek som representerar arbetsgruppen för TVL-planer informerade om att strategiarbetet gör att TVL-planer får en annan roll. Därför kommer arbetsgruppen inte riktigt att följa processen som rådet beslutat om. De lämnar inget förslag om ändrad process. TVL-planer ska framöver beakta strategin enligt miljötillsynsförordningen, men TVL-planer omfattar mer än så. De avser inte göra någon stor gemensam enkätundersökning inför nästa treårsplan. Det finns bra underlag från inspelsportalen och lägesbilderna från strategin. Vissa myndigheter gör mindre avvikelser. Så småningom kan det bli aktuellt att ändra processen. 2021 blir ett utforskande år. Fråga till rådet: är det ok att avvika från beslutat arbetssätt för att få bättre harmoni med strategiarbetet?

Ingen hade några invändningar mot detta och följande togs upp i diskussionen:

- Det kan variera mellan myndigheterna vilket behov av ytterligare underlag från kommunerna som finns.
- Låter bra att använda det vi ändå får in.
- Önskemål att information om strategin kommer ut till kommunerna. SKR hjälper gärna till med att sprida information.
- Ser behov av att arbetsgruppen finns kvar. Strategin ersätter inte arbetsgruppens arbete.
- Under 2021 börja med treårig plan. SKR kan ge inspel och sprida info om uppdaterade planer.

6. Senaste nytt från miljödepartementet

Budgeten innehåller satsningar gällande bl.a.:

- 10 miljarder 2021 på en grön återhämtning.
- Klimatsmart industriomställning.
- Klimatklivet och cirkulär ekonomi.
- Statistik och spårbarhet av farligt avfall.
- Plast.
- Biologisk mångfald.
- Rent hav.
- Regionalt och lokalt arbete på klimatområdet, t.ex. när det gäller klimatrådgivare och risk för ras och skred.
- Satsning på provning och tillsyn. Extra medel till länsstyrelserna. 35 miljoner till provning och 23 miljoner till tillsyn.
- Naturvårdsverket får 13 miljoner till provning och tillsyn.

Ändringar i regler för provning pga pandemin har genomförts. Ändringar i miljötillsynsförordningen gällande tillsynsbegreppet, möjlighet för länsstyrelse att förelägga kommun med brister i tillsynsverksamheten samt att hänsyn ska tas till strategin i tillsynsplaner och tillsynsvägledningsplaner. Peter Ardö är utredare att uppdraget om miljöprovning. Framtiden för ToFR beslutas troligen innan årsskiftet. Samverkan mellan myndigheterna framöver kan förhoppningsvis lösas genom regeringsuppdraget och ändringarna i miljötillsynsförordningen.

7. Miljötillsynsstrategi

Arbetet inom samtliga tillsynsområden har kommit igång. Arbetsgrupperna tar fram lägesbilder. Centrala arbetsgruppen träffas 7 oktober för att diskutera lägesbilderna. Det är en utmaning eftersom det delvis är ett nytt sätt att tänka. Arbetsgrupperna till varje tillsynsområde har fungerat bra och kommit med värdefulla inspel. Det finns kopplingar mellan tillsynsområdena, men det hindrar inte att man tittar på varje område för sig. Med anledning av ändringar i miljötillsynsförordningen och regeringsuppdraget finns tre knäckfrågor att diskutera för rådet. (Se underlag i bilaga 1.)

Avgränsning till kontroll:

Enligt gällande uppdragsplan avgränsas strategin enbart till den tillsyn som avser till kontroll. Sedan den 1 augusti förklaras begreppet tillsyn i miljöbalken 26:1. Centrala arbetsgruppen bedömer att då miljötillsynsförordningen anger att en strategi för tillsynen ska tas fram så avses hela begreppet tillsyn och föreslår därför att uppdragsplanen justeras därefter. Rådet godtar ändringen i uppdragsplanen med följande kommentarer:

- Information och råd är ofta en inledning till en tillsynsinsats.
- Kontroll respektive stöd/råd/information hänger ofta ihop. Men tyngdpunkten kan variera.
- Svårt dra en gräns vad som är riktad respektive allmän information till VU. Beror på situationen.

Nationella mål för tillsynen och strategin för att nå dessa mål

Centrala arbetsgruppen bedömer att det inte finns skäl att revidera den process uppdragsplanen anger. Enligt denna kopplas mål till preciseringar av ett fokusområde, t.ex. målsätts en viss tillsynsinsats. Det blir mer konkret. Parallellt kan behov av övergripande mål beaktas. Övergripande mål är dock ofta omöjliga att följa upp. Som ett kompletterande alternativ har Naturvårdsverkets kansli föreslagit att också inriktningsmål för fokusområdena kan formuleras. Frågan är om uppdragsplanen behöver ändras. (Se underlag i bilaga 1). Rådet föreslår att centrala arbetsgruppen jobbar vidare utifrån uppdragsplanen och vilken typ av mål som behövs får lösas efterhand. Följande kommentarer lämnades:

- Det behövs en tydligare beskrivning av vad ett inriktningsmål för ett valt fokusområde är.
- Övergripande mål skulle kunna formuleras för frågor av betydelse för alla sakområden, t.ex. tillsynsmyndigheternas kapacitet och förmåga.
- Kan vara värdefullt med övergripande mål, som inom livsmedelsområdet. De ger arbetet stadga. Men sådana mål kan tas fram parallellt med arbetet med övriga delar av strategin.

Treårig strategi

Centrala arbetsgruppens förslag innebär en ändring av uppdragsplanen. Men arbetsgruppen ser inga hinder att vid behov även ha utblick framåt. En del av regeringsuppdraget handlar om att se över hur lång period det ska vara. (Se underlag i bilaga 1). Rådet har inga invändningar mot att strategin blir treårig. Följande kommentarer lämnades:

- Tre år är kort tid för det arbete framtagandet av strategin kräver.
- Viktigt att olika planer som behovsutredning, TVL-planer, går i takt.
- Regeringsuppdraget ger möjlighet att föreslå ändringar i miljötillsynsförordningen. En delredovisning ska ju göras redan 2021.
- Strategin har även kopplingar till fördjupad utvärdering av miljömålen och den nationella kontrollplanen vilka tas fram vart fjärde år.

8. Nytt gemensamt regeringsuppdrag

Diskussion utifrån Naturvårdsverkets presentation. (Se bilaga 2)

- Vilken roll ska rådet ha? Strategisk samordningsgrupp – bättre benämning än styrgrupp. Beslut tas av varje myndighet. Gruppen ska ha överblick. För varje del av uppdraget finns en uppdragsplan. Samverkan liknande ToFR bör fortsätta även om ToFR läggs ner.
- Mycket samordning när det gäller digitalisering sker inom arbetet med Smart miljöinformation.
- Överblick behövs i den operativa delen för att undvika stuprör. Beskrivningen behöver utvecklas.
- Bra att ToFR samordnar eftersom en helhetssyn behövs. Folkhälsomyndigheten är varken med i miljösamverkan Sverige eller Smart miljöinformation.
- Två länsstyrelser deltar i ToFR, förankring krävs med övriga genom Länsrådsgrupp 6.
- I Miljöskyddsprogrammet delar HaV, Ist, NV, SKR. Efterlyser deltagande från Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen.
- Föreslagen ordning på deluppdragen är bra.
- Hur ska vi få en samlad uppföljning av tillsynen. Viktigt att koppla uppföljningen till strategin.
- SKR är intresserade av att ta fram kriterier för kompetens. På livsmedelsområdet har det gjorts en del som vi kan ha nytta av.
- MSS snart färdiga med ny webbutbildning.
- Rådets ledamöter ska anmäla representanter för respektive uppdragsplan. De centrala myndigheterna är olika mycket berörda av deluppdragen. Särskilt när det gäller kompetensfrågor. Alla myndigheter behöver inte ingå i alla arbetsgrupper.
- Ledamöterna tar hem frågan om rådets funktion kopplat till regeringsuppdraget och myndigheten i deltagande i de olika delarna. Även de som inte fått uppdraget kan delta. I arbetsgruppen för strategin ingår sakkunniga. Men även chefer kan delta i deluppdragens arbetsgrupper om myndigheten föredrar det.
- Gula blocket föreslås delas i två delprocesser. Dels uppföljning/utvärdering och dels råd/stöd. Frågan om digitalisering gäller båda.

9. Behov av samverkan/senaste nytt från ledamöterna

Havs- och vattenmyndigheten:

En vägledning om samverkan inför omprövning av vattenkraftverk är ute på remiss.

Ny organisation på Havs- och vattenmyndigheten

- Sedan 1 september har Havs- och vattenmyndigheten en ny organisation. Frågor om tillsynsvägledning hanteras i huvudsak av Miljöprövningsenheten, vid Avdelningen för vattenförvaltning.

Ny extern webb på HaV

- Från september har HaV en ny extern webb. <https://www.havochvatten.se/>

Nytt på gång avseende tillsynsvägledning

- Under hösten kommer en extern remiss som rör "Miljökvalitetsnormerna för vatten i tillsyn och prövning" med fokus på vattenkraften.
- Arbete pågår att revidera vägledningen om tillsyn av små avlopp under 2020.
- Infoblad för vägledning om prövning av små avlopp kommer att publiceras i september (mallar avsedda för tillsynsmyndigheten).

Folkhälsomyndigheten

- Ordnar en digital konferens 7/10. Deltagandet är gratis.
- Den nationella tillsynsstrategin tar mycket tid och resurser i anspråk just nu. Vi arbetar för fullt med den nationella tillsynsstrategin samt håller på att sätta oss in i vad det nya regeringsuppdraget innebär.
- Vi håller (äntligen •) på att slutföra en ny vägledning och nya allmänna råd om bassängbad. Dokumenten är just nu ute på remiss. Beslut hoppas kunna fattas i januari.
- Vi kommer att ha två webinarier i höst om 5G, tillsammans med SSM. Webinarierna riktar sig till miljö- och hälsoskyddsinspektörer.
- Vi får fortfarande många frågor som rör covid-19, det är hög belastning på myndigheten.

Naturvårdsverket

- NV ordnar två digitala vägledningsdagar för tillsynsmyndigheter, den 20 och 21 oktober, med fokus på regeländringar som följer av det s.k avfallspaketet och NVs aktuella föreskriftsarbete.
- NV påbörjar i höst ny vägledning om hamnar. Den ska innefatta även tillsyn av hamnar, tidigare vägledning har fokuserat på prövning.
- [Om den nya vägledningen](#)
- Vägledning om buller från idrottsplatser är nu publicerad. Riktar sig till tillsynsmyndigheter och behandlar hur man kan bedöma och begränsa bullerstörningar från idrottsplatser.
- Expertstöd i samband med utredningar och åtgärder som berör förorenade sediment. Inom ramarna för regeringsuppdraget för förbättrad kunskap om förorenade sediment erbjuder nu SGI, Naturvårdsverket, SGU, HaV och Länsstyrelserna i samarbete ett expertstöd. Det finns för att ge stöd till tillsynsmyndigheter. Det ger tillgång till myndigheternas samlade kompetens inom förorenade sediment.
- [Expertstöd på SGI:s webbplats](#)
- Den tidigare utannonserade konferensen om goda ljudmiljöer har ställts in. Anledningen är att Boverket omorganiserar.

Kemikalieinspektionen

- Kemi fick i somras av regeringen ett tilläggsuppdrag för att genomföra en rad insatser inom ramen för "internationellt kemikaliearbete". Vi har för tillfället ca 40 pågående projekt, varav 5 är rena tillsynsprojekt.
- Vi gör även en översyn över de dispenser vi tidigare beslutat om när det gäller krav på desinfektionsmedel. Viktigt att följa upp dispensererna med tillsynsaktiviteter för att förhindra otjänliga desinfektionsmedel på marknaden
- Arbete med en ny digital plattform för vår tillsynsvägledning
- Reder ut vad de minskade anslagen enligt senaste budgetpropositionen innebär.

Jordbruksverket

- Har haft en vakans hela 2020 inom TVL, men har nu fått möjlighet att rekrytera för denna tjänst, annonsering sker fram till 19 okt.

Länsstyrelsen

Det händer inte mycket just nu på länsstyrelserna. Det vi vill skicka med är att vi fortfarande är starkt påverkade av coronasituationen. Dels genom att vi pga. försiktighetsmått har svårt att bedriva tillsyn dels genom att mycket personal har dragits in i stabsarbetet på länsstyrelserna.

SKR

Vill påminna om att de gärna vill ha information tidigt från myndigheterna om nya regler.

10. Nästa möte

Onsdag den 25 november via Skype.

Monika Magnusson
(sekreterare)

Ingela Hiltula
(ordförande)